

ADDITIONES

QVÆST. XX.

1 **P**acta. Hic non vnum not. verbum in matetia pactorum, videlicet quod pacta non sunt seruanda, vbi insurgit necessitas, quod periculum vertitur publicum propter obseruantiam pacti, per Bal. conf. 240. vol. 4. & Rolan. in conf. 1. nu. 172. volu. 2. Giach.

1 **V**ero, tu scis, quod in renouatione inuestitur. quandoque apponitur pa-

2 **S**ed pone, quod per impresionem, vel errorem sit facta recognitio feudi, aliter quam more solito, numquid talis recognitio nocebit posteris? Resp

quod non. Ita eleganter dicit Bald. in c. 1. §. fin. post num. 2. defendo guar. quem ceteri Doctores sequuntur, vt ait Iac. in d. verbo, Qui quidem inuestitur. nu. 70. in si. & in verbo, Disti que vasalli, nu. 13. dicit, quod illud distum Bald. sequuntur omnes posteriores, & ibid. nu. 21. dicit, quod omnes sequuntur. Sit tamen cautus vasallus, vt semper accipiat renouationem iuxta formam primæ inuestituræ. quia si illa deperderetur, posset illa renouatio maxime præiudicium afferre suis descendens. Præterea intellige hanc conclusionem, ut procedat in feudo antiquo ex pacto, et prouidetur, in quo vasallus non potest præiudicare vocatis ex tenore inuestituræ, sed si esset feudum, de quo vasallus posset libere disponere, vti quæta lis recognitio posteris obesset.

quid præter eius naturam adijciunt, latius dixerit D. Bocerus in tract. de inuestitura feud. capit. quinto, numero 37. & sequentibus, nec non D. Vultcius libro 1. de feud. cap. 7. num. 55. Harpr.

b **P**osteris. Item, quod recognitio feudi facta de bonis contentis in prima, & secunda inuestitura, que continent liberam donationem, non faciat præiudicium posteris, quibus ex iphis inuestituris erat ius acquisitum, per Dec. consil. 498. col. 5. & refert, & sequitur Rol. conf. 2. num. 107. Giach.

c **Q**uæro, numquid teneatur, vasallus id facere suis proprijs supptibus? Resp. q. si nisi tamen de proprio impotens esset. Ita communiter concluditur, vt dicit Alex. in l. recusa re, §. si quis alio, num. 10. ff. ad Trebell. Nam regulariter qui est obligatus ad aliquid faciendum, tenetur id facere suis sumptibus.

2 **I**tem quæro, an vasallus in habilis ad pugandum, puta, quia habet brachia abscissa, teneatur adiuuare dominum, & si auferat ex prælio, sit feudo priuandus? Resp. quod non. Ita tenet gl. in d. c. 1. in gl. 1. quib. mod. feud. amit. quam dicit esse communiter approbatam Iac. in verbo, & promise runt, post num. 18. vers. Quar-

3 **N**unquid tenetur vasallus id facere suis proprijs sumptibus? Quod vasallus non domini, sed proprijs sumptibus (si lautum, & pingue sit feudum) militare seruitium prestare domino teneatur, haud sine ratione, post Clarum hic nostrum, plerique Doctores statuunt. Tum quia ad hoc feudum constitutum solet, vt pro eo vasallus domino seruiat: indeque sumptus ad seruitia feudalitiam explicanda sumat. tit. 23. §. vlti. lib. 2. B. Tum quia vnusquisque id, quod spondit, suo impendio præstare debet, l. quod nisi 20. in princip. ff. de oper. libert. Qua de re videantur Rudinger d. lib. 1. var. lect. iur. feud. c. 50. Borcholt. in comment. in constitut. feud. c. 1. num. 26. Vultcius lib. 1. de feud. cap. 10. nu. 34. Scherck. Baro. d. tit. 28. & 33. lib. 3. F. Andr. Kohl. d. tract. de seruit. feud. part. 6. num. 3. cum sequentibus. Rosenthal. d. tract. de iur. feu. c. 8. conclus. 24. D. Collega Bocerus in tract. de iure, & commodo Senioris, feud. domini, & c. lib. 1. c. 4. nu. 112. & seqq. Harpr.

4 **A**n vasallus inhabilis ad pugandum, & c. Domino in prælio mortuo, aut lethaliter vulnerato, vasallus in prælio impit ne recedere potest: quoniam domini amplius non interest, illi nimirum, vel vita ipsa, vel ipsius spe adempta. Et satis est cum vterque incolumis euadere non possit, euadere potius vasallum, quam sine domini commodo perire vtrumque. argum. l. ita vulperatus, §. 1. in princip. ff. ad legem Aquil. & l. si alius, §. 1. c. et alia, §. 4. ff. quod vi, aut clam. Item, in cap. 1. quibus mod. feud. amit. & ibidem Franchus numero nono, hofque referens D. Vultcius libro 1. de feud. cap. 1. num. 9. pag. 717. Sed & vasallo fraudi esse non debet, si se subduxerit, cum adiuuandum dominum in prælio factus est inhabilis, puta, abscissis ipso vasallo brachijs, aut ipso vulnere graui, aut morbo affecto, vt post Clarum nostrum hic, & alios, latius explanant Vultcius dicto loco, Henricus a Rosenthal. dicto tractatu feudo, cap. decimo, conclusionem 16. numero 24. & sequentibus, & Ludolph. Schrader. d. tract. feud. par. 6. c. 6. nu. 82. Harpre.

QVÆSTIO XXI.

S Y M M A R I A.

Ex Claro.

- 1 Vasallus tenetur dominum adiuuare, & defendere contra omnes.
2 Et quid si sit inhabilis ad pugnam.
3 Et an teneatur præferre salutem domini propriae salutis.
4 Et an teneatur illum adiuuare contra proprium patrem, fratrem, vel filium.
5 Es an contra seipsum.
Ex Additionibus.
1 An, & quibus casibus vasallus dominum in bello adiuuare teneatur.
2 Bene deliberatum, quid dicatur.
3 Num vasallus ius sumptibus militare seruitium domino presta-

- re cogatur.
4 Ad quid feudum constituitur.
5 Vni quisque id, quod spondit, suo impendio præstare debet.
6 Quando vasallus in prælio impune recedere possit.
7 Equid vasallus teneatur præferre salutem domini propriae salutis.
8 Seruus salutem suam Domini salutis non anteponit.
9 Dominus maius habet ius in seruum, quam in vasallum.
10 Vasalli equiparantur libertis.
11 Nunquid vasallus aduersus parentes, & liberos iuuare dominum cogatur.
12 Et an contra seipsum.
13 Ordinata charitas incipit a seipso.
14 Nemo praesens periculo se exponere tenetur.
15 Nulli se metipsum offendere licet.
16 Nemo membrorum suorum dominus.
17 In generali sermone persona loquenti non continetur.

ADDITIONES

1 **V**asallus tenetur dominum adiuuare] An vasallus dominum in omni bello adiuuare teneatur ambigitur. Et extant in iure feudalis res casus, quibus vasallus dominum in omni bello adiuuare debeat. Primus est, quando dominus iustam fouet causam: tunc vasallus ei absque omni dubio suppetias auxiliare ferre cogitur per textum, in titulo vigesimo octauo in principio, ibi sciatur, quod iuste, & tit. septimo, versic. & si sciuerit velle iuste aliquem offendere, libro 2. F. Secundus casus est, quando dubitatur, vtrum bellum iustum, an iniustum sit: & vasallus domino itidem auxiliari tenetur, dicto titulo 28. in principio, ibi, si autem dubitatur. Tunc autem de eo dubitari potest, quando dominus in consilium adhibuit suos consiliarios, qui illi bellum suaferunt. Illud si quidem dicitur bene deliberatum, quod fuit deliberatum a consilio Seniorum, argum. can. vltim. ibi Seniores prouinciae congregati, & c. distinctione 10. & can. estote 118. in fin. caus. 1. quæstion. prima. Tertius casus est, quando causa domini notorie est iniusta. Quo casu vasallus dominum adiuuabit ad eius defensionem: ad offendendum vero alium non adiuuabit, si vult, vt loquitur Feudista in dicto tit. 28.

QVÆST. XXI.

1 **T**u scis, quæ vasallus tenetur dominum adiuuare, in quibus mod. feud. amit.

in princip. ibi, sed cum palam est, libro secundo, F. Petr. de Ferrar. in form. lib. quo agit ad reuocat. feud. verb. contra. numer. sexto. Iacobin. de Sancto Georgio, in sua inuestit. verb. & promise runt, numero octauo. Vvurmb. tit. 5. de feud. obseru. 30. nu. 1. Hartmann. tit. 54. de feud. obseru. 32. num. 4. Borcholt. in comment. in constitut. feud. c. 7. mod. 1. nu. 45. hofque referens Ioannes Rudinger. lib. 1. variat. lect. iur. feud. c. 58. nu. 3. Verum de hoc vltimo casu variè, & prolixè, post veteres disputant Ludolphus Schrader. in tractatu feud. part. 6. cap. 6. numer. 26. Sonebec. in Commentar. in feud. part. 11. numero vigesimo sexto. Rosenthal. in tract. iuris feud. cap. 8. conclus. 20. Schenck. Baro in dicto tit. 28. lib. 2. F. Schneideuvin in tractat. feud. part. 5. num. 100. Andreas Kohl. in tract. de seruit. feud. part. 2. num. 54. cum seqq. Harpre.

b **C**ontra omnes. Hic insurgit pulcherrima quæstio: Vasallus promissit domino suo dare unum militem tempore guerra: modo contingit otii guerram inter dominum, & se vasallum: an teneatur præstare militem? quod non, vult per Iac. in suis quæstio feudalibus, q. 29. post Bald. in l. 1. ff. de rerum diuis. Quia haud videtur promississe contra semetipsum. Idè de ex, qui promississet domino suo dare castrum sulcitum, &

munium tempore guerra, & orta esset guerra inter ipsum dominum, & vasallum: quia non videtur promississe contra seipsum, nec contra suos, quorum iniuriam posset propulare, nec contra propriam patriam, vide ibidem. Insurgit etiã altera; Dominus est excommunicatus, vtrum vasalli (durante excommunicatione) teneantur parere ipsi domino? quod non, decidit ipse Iac. vbi supra, 10. quæst. num. 20. per textum, qui dicit valde nor. in c. domino guerram, tit. hic finitur lex, & incip. constitet. Regni. Giach.

1 **S**ed nunquid tenebitur vasallus adiuuare dominum, etiam contra proprium patrem, vel filium, vel fratrem ipsius vasalli? Resp. quod sic. Et de hoc est text. expressus in §. in titulo, hic finitur lex, & est communis opin. vt ait Zas. de feud. in 7. parte, c. 4. n. 10. quem refert Io. Iacob. de Leon. in dict. conf. 117. num. 9.

2 **S**ed an tenebitur vasallus adiuuare etiam contra seipsum? Respond. quod non. Ita tenet gloss. in d. §. fin. quæ est communiter approbata, vt dicit Iac. in d. verbo, & promissit eadem, post numer. 13. Semper enim prima charitas incipit a seipso.

3 **N**unquid tenebitur vasallus adiuuare dominum etiam contra proprium patrem? Quod vasallus tenetur salutem domini sui præponere salutis propriae non teneatur, præter Clarum nostrum, & alios complures, tenent Z. in epitom. feud. parte septima, numero 37. Haneton. libro tertio, de iur. feud. capit. nono. Duaren. de feud. cap. 14. num. 9. & Rosenthal. dict. capit. 10. conclus. 16. num. 20. Neque obstat, quod seruus de iure ciuili, quoties domino suo auxilium ferre potest, non debeat salutem eius suam anteponere, per textum expressum in lege prima, §. iuxta hoc 28. ff. de S. C. Sillan. Nam argumetum à seruo ad vasallum hic minimè procedit. Tum quia maius habet dominus ius in seruum, quam in vasallum, §. 1. Institut. de his, qui sui, vel alien. iur. sunt. Tum quia vasalli liberantur conditionis, & conferri solent cum libertis, qui salutem patri non præferre salutis propriae non tenentur, l. hæc demum, §. 8. ff. de oper. libert. Euerhard. in Topic. leg. 1. loc. à libert. ad vasall. numero vndecimo, & in loc. à seruo ad Monach. numero vndecimo. Hunc vulgo fertur: statuta in seruos ad homines liberos non pertinere. Duarden. dicto loco, eumque citans Rudinger. dicto libro primo, cap. 37. numero quinto. Harpr.

4 **A**n vasallus inhabilis ad pugandum, & c. Domino in prælio mortuo, aut lethaliter vulnerato, vasallus in prælio impit ne recedere potest: quoniam domini amplius non interest, illi nimirum, vel vita ipsa, vel ipsius spe adempta. Et satis est cum vterque incolumis euadere non possit, euadere potius vasallum, quam sine domini commodo perire vtrumque. argum. l. ita vulperatus, §. 1. in princip. ff. ad legem Aquil. & l. si alius, §. 1. c. et alia, §. 4. ff. quod vi, aut clam. Item, in cap. 1. quibus mod. feud. amit. & ibidem Franchus numero nono, hofque referens D. Vultcius libro 1. de feud. cap. 1. num. 9. pag. 717. Sed & vasallo fraudi esse non debet, si se subduxerit, cum adiuuandum dominum in prælio factus est inhabilis, puta, abscissis ipso vasallo brachijs, aut ipso vulnere graui, aut morbo affecto, vt post Clarum nostrum hic, & alios, latius explanant Vultcius dicto loco, Henricus a Rosenthal. dicto tractatu feudo, cap. decimo, conclusionem 16. numero 24. & sequentibus, & Ludolph. Schrader. d. tract. feud. par. 6. c. 6. nu. 82. Harpre.

5 **A**n vasallus teneatur adiuuare dominum, etiam contra proprium patrem, vel filium, vel fratrem ipsius vasalli? Resp. quod sic. Et de hoc est text. expressus in §. in titulo, hic finitur lex, & est communis opin. vt ait Zas. de feud. in 7. parte, c. 4. n. 10. quem refert Io. Iacob. de Leon. in dict. conf. 117. num. 9.

6 **A**n vasallus teneatur adiuuare dominum, etiam contra seipsum? Respond. quod non. Ita tenet gloss. in d. §. fin. quæ est communiter approbata, vt dicit Iac. in d. verbo, & promissit eadem, post numer. 13. Semper enim prima charitas incipit a seipso.

7 **Q**uod vasallus tenetur salutem domini sui præponere salutis propriae non teneatur, præter Clarum nostrum, & alios complures, tenent Z. in epitom. feud. parte septima, numero 37. Haneton. libro tertio, de iur. feud. capit. nono. Duaren. de feud. cap. 14. num. 9. & Rosenthal. dict. capit. 10. conclus. 16. num. 20. Neque obstat, quod seruus de iure ciuili, quoties domino suo auxilium ferre potest, non debeat salutem eius suam anteponere, per textum expressum in lege prima, §. iuxta hoc 28. ff. de S. C. Sillan. Nam argumetum à seruo ad vasallum hic minimè procedit. Tum quia maius habet dominus ius in seruum, quam in vasallum, §. 1. Institut. de his, qui sui, vel alien. iur. sunt. Tum quia vasalli liberantur conditionis, & conferri solent cum libertis, qui salutem patri non præferre salutis propriae non tenentur, l. hæc demum, §. 8. ff. de oper. libert. Euerhard. in Topic. leg. 1. loc. à libert. ad vasall. numero vndecimo, & in loc. à seruo ad Monach. numero vndecimo. Hunc vulgo fertur: statuta in seruos ad homines liberos non pertinere. Duarden. dicto loco, eumque citans Rudinger. dicto libro primo, cap. 37. numero quinto. Harpr.